

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 19 (893)

Субота, 25 травня 1957 р.

Ціна 20 коп.

НАЗУСТРІЧ 40-им РОКОВИНАМ ЖОВТНЯ

Достойно зустріти 40-і роковини Великого Жовтня — почесний обов'язок кожного студента, наукового співробітника, викладача, — так говориться в одному з пунктів рішення, що прийнято на відкритих партзборах економічного факультету.

Крім повсякденної роботи над поліпшенням якості науково-викладацької праці, працівники економічного факультету подають істотну допомогу справі підвищення матеріального та культурного добробуту колгоспників підшефної артілі ім. Андреева, Дергачівського району.

Партійне бюро призначило групу з комуністів і комсомольців, які вивчають можливості економічного розвитку колгоспів.

З початку господарчого року — (1 жовтня) студенти Гільник, Кушнір, Іонова, що проходять практику тут під керівництвом доцентів тт. Монішева та Те-

Посилимо шефську роботу

рехова, склали перспективний план розвитку артілі, виклали свої пропозиції.

Зараз за участю комсомольців-третьокурсників Коцур, Галузи готується наочне оформлення перспективного плану розвитку колгоспу ім. Андреева на 1955—1960 рр.

Студенти випускного курсу брали участь у складанні річного звіту, перегляді норм виробітку, у випуску стіннівок, бойових листків і т. ін. За цей час студенти економічного факультету разом з істориками і фізиками виїжджали до колгоспу з концертами.

Одним із цінних заходів була організація зустрічі студентів-економістів з передовиками колгоспного виробництва. Для студентів це було дуже корисно.

У дні всенародного обговорення тез доповіді тов.

М. С. Хрушова, у дні роботи VII сесії Верховної Ради

СРСР серед колгоспників проводились бесіди з питань перебудови промисловості і будівництва.

В літній час цього року група студентів-четвертокурсників, що проходять практику в колгоспі, подають трудівникам села допомогу в організації праці.

Нещодавно партійне бюро факультету обговорило на своєму засіданні стан шефської роботи й намітило ряд цікавих і потрібних заходів, спрямованих на посилення зв'язку студентів і викладачів факультету з трудівниками соціалістичного села. Ця співдружність допоможе виконати і колгоспникам і нам взяті на себе на честь 40-х роковин Жовтня зобов'язання.

П. ФЕЩЕНКО.

Зміцнювати дружбу з молодими колгоспниками

Історичний факультет вже не перший рік шефствує над колгоспом ім. Андреева, Дергачівського району. Значна робота вже проведена. Але за останній час цей зв'язок став особливо відчутним.

Студенти і викладачі факультету читають колгоспникам лекції («Про будівництво соціалізму в КНР», «Про 39 річницю Радянської Армії», «Про життя і діяльність В. І. Леніна» і т. ін), силами факультетської художньої самодіяльності дано 3 концерти. Студент II курсу Лозовий брав активну участь в оформленні стіннівки, Дошки пошани, написав 10 лозунгів. Шефи допомагали в підготовці і проведенні звітно-виборчих колгоспних зборів.

НА БУДІВНИЦТВІ УНІВЕРСИТЕТУ



Бригада тов. Гутарева працює на облицюванні корпусів. Денні норми бригада виконує на 140—150 процентів.
На знімку: тт. Резніченко, Малеева, Гутарев.

Раніше в колгоспі по суті не існувало комсомольської організації, в усякому разі існування комсомольської організації не відчувалось ні в чому. Збори не проводились, комсомольські пости не працювали. Шефи-історики вирішили допомогти колгоспній молоді налагодити роботу в їх організації. Багато попрацювали наші товариші Зарубін, Головач та Купріянова, і робота поліпшилась.

І все ж у нашій шефській діяльності є чимало серйозних, істотних недоліків, які необхідно усунути.

Так, мало уваги приділяє шефській роботі профспілкове бюро факультету (голова т. Горобець). Не зуміли налагодити ми тісний зв'язок і

з партійною організацією колгоспу. Правда, як не дивно, комуністи-колгоспники (секретар первинної парторганізації М. Бражник) зовсім не цікавляться нашою роботою і шефськими зв'язками взагалі. Наприклад, такий обурливий факт. На наш факультетський фестивальний вечір повинні були прийти 30 хлопців і дівчат з артілі, але колгоспне керівництво зірвало поїздку — не забезпечило транспортом.

Ми впевнені, що повсякденний зв'язок студентів з молоддю колгоспного села взаємно корисний. Треба намагатися всіляко укріплювати його.

С. ЛИТВИНЕНКО,
студент III курсу історичного факультету.

СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЦТВА

При кафедрі математичного аналізу розпочав роботу семінар по вивченню статистичних методів контролю виробництва. Семінар організовано порядком співдружності учених університету з практичними працівниками промислових підприємств. У семінарі беруть участь представники турбінного заводу, заводу транспортного машинобудування, велосаду та інших підприємств, всього 15 чоловік.

Роботою семінару керують професор Г. І. Дрінфельд та доцент Л. Я. Гіршвальд.

У зв'язку з організацією семінару до кафедри математичного аналізу звернулася дирекція Харківського електротехнічного заводу з проханням подати допомогу в практичному застосуванні статистичних методів контролю виробництва в окремих цехах заводу. Таку допомогу кафедра подає.

К. ПЕТРОВ.



Дипломні роботи захищені на «відмінно». Побажаємо випускникам філологічного факультету Г. Тіняковій, Н. Троїцькій, К. Мініної та Л. Саренко на «відмінно» скласти державні екзамен, на «відмінно» працювати.

Фото О. Кузіна.

В партійному комітеті

На черговому засіданні партійного комітету університету обговорювалося питання про роботу профкому по покращанню матеріально-побутових умов життя студентів. Партійний комітет викрив серйозні недоліки в цій роботі.

Ще й досі багато студентів, що мешкають в гуртожитках по вул. Артема, 49 та по проспекту Леніна, 20, не виконують правил внутрішнього розпорядку, несумлінно ставляться до державного майна. Студками цих гуртожитків не здійснюють суворого контролю за санітарним станом кімнат, коридорів, побутових. З боку профкому нічого не робиться рішучого для покращання роботи їдальні № 367 та буфетів при гуртожитках по вул. Артема і по проспекту Леніна.

Партійний комітет зобов'язав профком забезпечити виконання денного розпорядку, встановленого ректором; притягти до суворої відповідальності студентів, що псують державне майно; до 1 червня закінчити обслідування кутківників та надати місця в гуртожитках тим, кому вони край потрібні. Партком зобов'язав профспілковий комітет до кінця учбового року разом з госпчастиною, деканатом та громадськими організаціями розподілити місця в гуртожитках на новий учбовий рік.

Докладемо всіх зусиль

Комуністи та весь колектив географічного факультету гаряче схвалюють рішення VII сесії Верховної Ради. Партійні збори та Вчена рада розробили конкретні заходи по вивченню природи та економіки Харківського економічного району.

У відповідності з рішенням загальних партійних зборів університету географи взяли на себе зобов'язання скласти географічну характеристику Харківського економічного району. З цією метою організується наукова експедиція з членів кафедр загальної і регіональної географії для вивчення фізико-географічних умов, а з членів кафедри економічної географії — для вивчення господарства району.

На нашому факультеті визначено необхідним виробничу практику студентів-старшокурсників провести в новому економічному районі.

Вся ця робота потребує зусиль всього колективу. Здійснен-

ня плану вимагає перебудови науково-дослідницької роботи деяких членів кафедр. Успіх залежить не тільки від нас, але й від наукової та господарської частин університету. Адже для роботи експедиції потрібні грошові витрати. Як відомо, для експедиційної праці потрібний і транспорт.

Разом з нами у вивченні Харківського економічного району візьмуть участь геологи, біологи, економісти. Нам здається, що слід створити в університеті комітет з представників усіх цих факультетів для координації наших дій. І створити його терміново, бо дорога кожна хвилинка.

Комуністи географічного факультету обіцяють докласти всіх зусиль, щоб своєю роботою принести користь, сприяти здійсненню великих накреслень партії.

А. КРАСИЛЬЩИКОВ.

До практики готуватися всебічно

Днями відбулись відкриті партійні збори біологічного факультету. На порядку денному — одне питання: про організацію цюгорічної учбової, учбово-виробничої та сільськогосподарської практики. З доповіддю виступив декан Г. І. Семененко. Він повідомив, що деканат і кафедри провели велику підготовчу роботу. Учбова практика студентів I та II курсів відбуватиметься на біологічній станції університету в Гайдарах. Цього року проходять практику понад 250 студентів.

Вперше в історії факультету студенти-старшокурсники проходять практику з сільського господарства у колгоспах Зміївського району.

Ректорат та деканат біологічного факультету вжили заходів до того, щоб практика на біологічній станції була добре забезпечена з учбово-методичного, господарського, матеріально-технічного боку.

Виробнича та переддипломна практика студентів старших курсів відбуватиметься в різних кутках країни.

Доповідь викликала жваве обговорення. В дебатах виступили тт. Лисецький, Манаков, Петров, Шапіро, Зубко, Воловик та ін. Товариші відзначили, що незважаючи на проведену велику підготовчу роботу є ще чимало нерозв'язаних організаційних питань — досі не вирішено питання про організацію харчування студентів, про організацію політико-масової, фізкультурної роботи під час практики, про організацію студентського дозвілля, про лікарське обслуговування. Ще й досі не призначено особи, відповідальної за практику, не обрано парторгів і т. ін.

Збори зобов'язали партійне бюро факультету на протязі найближчих днів закінчити всю організаційну роботу і зразково підготуватися до проведення практики.



Залікова сесія на географічному факультеті в розпалі. На нашому знімку: студентка III курсу А. Білоус складає залік з фізичної географії країн народної демократії доценту Г. А. Білосельській.

Фото О. КУЗІНА.

МОЛОДІ НАУКОВЦІ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ

П. В. ЗАРИЦЬКИЙ

Вивчення конкреційних утворень в осадових породах взагалі і зокрема у вугленосних покладах Донбасу — галузь слабо вивчена. Однак аспіранта Зарицького це не зупинило. Не зупинили його й майже повна відсутність літератури з цих питань, слаба розробка методики досліджень. З ентузіазмом, що властивий молоді, почав свої дослідження молодий учений геолог П. В. Зарицький в Донецькому басейні.

Через два з половиною роки, незважаючи на тяжку хворобу, що на 8 місяців відірвала його від праці, Петро Зарицький закінчує кандидатську дисертацію і блискуче захищає її весною 1956 року.

Зараз тов. Зарицький автор 7 наукових праць, його кандидатська дисертація друкується як монографія видавництвом ХДУ. Статті П. В. Зарицького друкуються і в Учених записках геологічного факультету.



Молодий дослідник відзначається наполегливістю, має неоцінену якість для кожного наукового працівника, — залізну самодисципліну, вміння експериментувати та обмірковувати теоретичні дані експерименту.

Непогано виявив себе Зарицький і на викладацькій роботі.

Бере він участь, причому активну, в громадському житті факультету і університету.

Ім'я Зарицького, молодого вченого, вихованця нашого вузу, вже відомо не тільки в Харкові. Ще в 1956 році він виступає з цікавими доповідями на Всесоюзних нарадах геологів-вугільників та літологів. Праці Зарицького по вивченню вугільних пластів Донбасу зацікавили вже не тільки радянських вчених, але й працівників Карлова університету (Прага).

Відданий справі науки, справі розвитку радянської вугільної промисловості, своїй професії геолога, П. В. Зарицький безсумнівно принесе значну користь своєю працею.

М. ЛОГВИНЕНКО,
проф., доктор геолого-мінералогічних наук.

Чому відмовчується т. Слюсарський?

В статті «Зволікається забезпечення умов для самостійної роботи студентів», надрукованій у нашій газеті ще 30 березня ц. р., було піддано критиці декана історичного факультету т. Слюсарського за недостатню енергійну організацію кафедр факультету на виконання завдань, поставлених у листі Міністерства вищої освіти (№ 100). Але до цього часу, незважаючи на неодноразові звертання редколегії, т. Слюсарський не сповістив про вжиті ним заходи.

Таке ставлення керівника факультету, який повинен подавати іншим приклад, до критики в газеті шкодить справі розгортання критики, не виховує серйозного ставлення до неї.

Газета «Правда», звертаючись до такого роду «мовчальників», писала в одній з своїх передовиць (24 липня 1956 р.):

«Позволительно спросить названных товарищей: почему вы отмалчиваетесь, почему не отвечаете на письма, обращения к вам, почему не отвечаете гласно на критику в печати так, как это принято в нашем советском обществе?»

І далі:

«...Сильнее огонь критики по молчальникам, по глушителям критики».

Ми сподіваємось, що т. Слюсарський нарешті зрозуміє, що відповідати на критику в пресі — важливий обов'язок кожного партійного, радянського працівника, сподіваємось, що партійне бюро історичного факультету зуміє вказати тов. Слюсарському на необхідність серйозно, з почуттям відповідальності ставитись до критики в партійній пресі.

У зв'язку з високими вимогами, що ставлять Партія та Уряд перед працівниками вищої школи в справі розвитку науково-дослідницької роботи, місцевий комітет ХДУ з метою підготовки виробничої наради вирішив провести обслідування стану наукової роботи на деяких факультетах.

Сьогодні ми вміщуємо матеріали обслідування філологічного факультету комісією місцевому у складі тт. Толмачова, Адамовича, Булгакова.

Безумовно, за останній час у науковій роботі філологічного факультету відбулось деяке поліпшення і в галузі підвищення якості наукової роботи, і в галузі підвищення вимог кафедр до статей, що готуються до друку, але все ж у науково-дослідницькій роботі філологічного факультету є ще ряд серйозних, фатальних недоліків.

Зупинимось на такому важливому питанні, як планування наукової і учбової роботи. Треба сказати, що організація планування на філологічному факультеті перебуває на досить низькому рівні.

Так, за останні роки ряд викладачів, наприклад, Пучковська, Райська, Дмитренко, Воскобойников взагалі майже не планували свою наукову роботу. А тт. Коноваденко, Бузник, Боянович, Луцька, Федотова, Новицький, Гушин плани наукової роботи не виконали. В деяких

випадках саме планування проводилось недостатньо продумано. Іноді невелика наукова стаття планувалась на декілька років, а тт. Кнейчер, Елштейн, навіпаки, заплановують на кожний рік все нові й нові монографії. Тов. Пучковська, наприклад, тому, що фактично була виконана у 1954 році, планує на 1956 і 1957 рр. Іноді трапляються і такі випадки, коли про заплановану тему зовсім не повідомляють виконавця. Так, наприклад, ст. викладач т. Моргун нічого не знав про заплановану йому тему, а в звіті факультету вона фігурувала як виконана на 100%.

Аналіз і співставлення індивідуальних планів викладачів та факультетського плану наукової роботи на 1957 рік показує, що й цей план складено також недостатньо серйозно. Так, тт. Протасова, Коломієць, Костіна, Олейникова, Фоменко, Амігуд та ін., що не планують для себе на

На філологічному факультеті низький рівень організації наукової роботи

1957 рік наукової роботи, не навантажені учбовою роботою більше, ніж ті викладачі, в плані яких серйозна наукова робота. З другого боку, особи, що систематично не виконували наукових планів, знов фігурують (Райська, Дмитренко та ін.) як виконавці наукової тематики. І знов-таки помітна тенденція до розтягування строків виконання тем. Слід відзначити, що на 1957 р., як і в минулі роки, планується читання самостійних курсів викладачами, які за пологенням не мають на це право (Бузник, Пучковська, Шевченко, Дмитренко).

Слід також звернути увагу на нерівномірність розподілу учбового навантаження між окремими кафедрами. Середнє навантаження на кафедрі зарубіжної літератури значно нижче, ніж на кафедрах української мови, російської літератури та ін.

Всі ці факти свідчать про недостатню вимогливість деканату, Вченої ради та профбюро факультету до викладачів про не-

достатню їх увагу до питань планування. На факультеті навіть нема факультетського наукового семінару, де можна було б розгорнути критичне обговорення назрілих питань. Вчена рада за весь 1956 рік майже не заслухувала звітів викладачів про їх наукову роботу.

Вкрай незадовільно організована перевірка фактичного виконання наукової тематики працівниками факультету.

Деякі викладачі не змогли взагалі подати ніяких матеріалів, що свідчили б про виконання запланованої тематики. А тов. Райська, наприклад, замість наукової роботи подала конспект лекцій.

Ряд викладачів вважають один-два рукописи, що не завершені як слід, не мають офіційної оцінки, виконаними науковими роботами.

Є на філологічному факультеті викладачі, що успішно виконують свою планову тематику, регулярно публікують планові і

позапланові дослідження. До них відносяться доценти Фінкель, Вербицький, Зельдович, Шкляревський, Баженов. Слід відзначити, якщо доцент Медведєв особисто має успіхи в галузі наукових досліджень, то наукова робота кафедри, якою він керує, знаходиться в занедбаному стані.

Безумовно, на факультеті є всі можливості для широкого розгортання наукової праці, і ні в якому разі наявні недоліки не можуть бути віднесені на рахунок специфіки факультету.

Деканат, Вчена рада факультету при плануванні наукової та учбової роботи повинні враховувати індивідуальну якість і здібність окремих викладачів; а при затвердженні тем наукової роботи слід звертати особливу увагу на їх актуальність.

На факультеті необхідно організувати за прикладом інших факультетів семінар, де будуть обговорюватися наукові роботи викладачів. Деканату та науковій частині університету слід більш суворо контролювати фактичне виконання наукових робіт.

Час уже створити на філологічному факультеті нетерпиму атмосферу для тих, хто без достатнього почуття відповідальності ставиться до своїх обов'язків.

В МІСЦЕВКОМІ ХДУ

Торжество ленінської національної політики в СРСР

По вузах
країни

Буду біологом

Любов до біології виховала в мене школа. Експерсії в природу, цікаві уроки з проведення експериментів завжди захоплювали мене. Коли я закінчувала школу, питання «Ким бути?» мене не хвилювало. Воно було вирішено давно.

Зараз моя мрія здійснилася — я вже третій рік студентка біологічного факультету університету. За ці три роки я й мої товариші багато чому навчилися. І хоча загальноосвітні курси (ботаніка, зоологія) вже вивчені, я все ж цікавилася цими предметами, тому що вони потрібні для моєї майбутньої роботи шкільного викладача.

Зараз я навчаюсь на кафедрі фітопатології. Наша кафедра вивчає захворювання рослин, і особливе значення має для нас вивчення захворівань сільськогосподарських культур. І коли навіть я не стану посадивником сільського господарства, все ж ці знання мені будуть потрібні в роботі на пришкольній ділянці, особливо в сільській місцевості.

Мені дуже хочеться стати хорошим вчителем-біологом. А для цього необхідно багато працювати, сумлінно ставитися до навчання. Адже кожна лекція, кожне лабораторне заняття — крок вперед в оволодінні любимою спеціальністю.

С. ЛЮБОВА.

НАША ПОШТА

Чи буде виконано рішення профконференції?

Розміщення студентів у гуртожитках — важлива справа в житті громадськості університету. І не тільки важлива, але й клопітлива. Ви тільки подумайте: щорічно студент повинен приїжджати за 5—10 днів до початку навчального року тільки для того, щоб штурмом взяти перепустку в гуртожиток. Студент приїхав, місця немає; хвилювання, марна трата часу і т. ін.

Чому ж це не хвилює профком університету та господарчу частину? Невже не буде виконано рішення профспілкової конференції університету? Адже воно правильне: дійсно, наскільки краще було б, коли б розподіл студентів по гуртожитках відбувався в кінці учебного року. Тут приймали б участь і комсомольська і профспілкова організації факультету. Все відбувалося б у спокійній обстановці, без штурмівщини. І студентам не треба було б приїжджати за 10 днів до закінчення відпустки.

І. ОБЛОМЕЙ,
студ. IV курсу історичного

ПІСЛЯ перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції перед Комуністичною партією практично постали питання про державний устрій звільнених народів. В. І. Ленін, розвиваючи далі вчення засновників наукового комунізму К. Маркса та Ф. Енгельса з національного питання в конкретно-історичних умовах нової епохи, висунув ідею створення СРСР як добровільного співробітництва рівноправних та суверенних націй. В. І. Ленін теоретично обґрунтував і довів історичну необхідність тісного згуртування суверенних Радянських Республік в єдиний державний союз, без якого неможливо було б відстояти самостійне існування Радянських Республік в капіталістичному оточенні, здійснити відбудову і розвиток продуктивних сил країни, забезпечити добробут трудящих, створити єдине соціалістичне господарство.

В. І. Ленін безпосередньо керував здійсненням на практиці політики встановлення рівноправності та дружби народів, закладав основи багатонаціональної Радянської держави.

Завдяки перетворенню в життя ленінського вчення з національного питання, Комуністичній партії вдалося вперше в історії розв'язати національне питання, домогтися повної і справжньої рівності усіх націй та народностей, створити багатонаціональну соціалістичну державу, найбільш стійку, найбільш непохитну державу в світі.

Послідовне здійснення Комуністичною партією ленінської національної політики забезпечило всебічний розвиток та розквіт економіки і культури Союзних Республік. Це можна проілюструвати на прикладі Української СРСР. Валова продукція її промисловості у 1956 році зросла порівняно з 1913 роком у 18 разів. В республіці створена міцна машинобудівна та металообробна промисловість. Об'єм продукції цих галузей промисловості у 1956 році перевищує рівень 13-го року більш ніж у 130 разів.

В минулому році на Україні вироблено електроенергії майже у 18 разів більше, ніж в усій царській Росії, і в 65 разів більше, ніж вироблялось на Україні в 1913 р. Україна виробляє чавуну майже стільки, скільки Федеративна Республіка Німеччини, і вже перебрала по виробництву чавуну Англію, Францію та ряд інших європейських капіталістичних країн. Тільки вугілля на Україні видобувається в 2,3 рази більше, ніж у Франції.

За роки Радянської влади в республіці виникли нові галузі важкої індустрії — тракторобудування, верстатобудування, приладобудування і т. ін. Аналогічний розквіт економіки відбувся і в інших братніх республіках.

За роки Радянської влади незрівнянно зросла культура народів нашої країни. Навряд чи хто відважиться заперечувати, що численні нації і народності, що входять до складу Радянського Союзу, за кілька десятків років домоглися такого рівня культури, на досягнення якого в умовах буржуазного ладу потрібні століття.

К. БАЙРАЧНИЙ,
аспірант кафедри історії КПРС.

Україна, в якій до 1917 р. лише близько чверті населення вміли читати і писати, вже в 1940 році читателів і довів історичної грамотності. Зараз у 7-річних школах республіки навчається в 35 разів більше дітей, ніж у 1914—1915 учебному році. Тільки за післявоєнні роки на Україні підготовлено для народного господарства більше 1 мільйона спеціалістів за середньою і вищою освітою. В інших братніх республіках порівняно з довоєнним рівнем кількість спеціалістів з вищою освітою зросла: в Казахстані у 3,8 рази, Киргизії — в 4,8 рази, Таджикистані і Молдавії — в 3,4 рази, в Естонії — майже вдвічі і т. д.

Радянський Азербайджан, де до революції не було жодного вищого учебного закладу, по підготовці спеціалістів не тільки залишив далеко позаду країни Близького і Середнього Сходу, але й випередив такі європейські країни, як Голандія та Бельгія.

Після XIX з'їзду КПРС Центрального Комітету нашої партії, враховуючи, що за роки соціалістичного будівництва значно зросла економіка союзних республік, еко разом з розвитком економіки зросли й національні кадри, різко підвищився культурний рівень народів СРСР, прийшов до висновку, що в цих нових умовах старі методи господарювання потребують серйозних змін. Тому Центральный Комітет накреслив ряд заходів, спрямованих на значне розширення прав і компетенції союзних республік.

Важливою подією в житті союзних республік була передача на протязі останніх трьох років до їх ведення близько 15 тисяч промислових підприємств. Внаслідок цього питомо вага валової продукції промисловості, підпорядкованої союзним республікам, в загальному обсязі промислової продукції зросла з 31% в 1953 р. до 55% в 1956 р.

Передача ряду підприємств в республіканське підпорядкування не означала припинення ролі централізованого керівництва та планового початку. Навпаки, підвищення питомої ваги республіканської промисловості і ролі республіканських органів створює умови для подальшого вдосконалення планового керівництва народним господарством, більш повного обліку економічних потреб та внутрішніх ресурсів союзних республік.

Значно розширились бюджетні права Рад Міністрів союзних республік.

Зараз розробляються пропозиції про подальше усунення зайвої централізації в плануванні та фінансуванні, в зв'язку з цим готується проект нового закону про бюджетні права союзних республік.

XX з'їзд КПРС повністю схвалив прийняті ЦК КПРС заходи щодо розширення прав союзних республік в господарському та культурному будівництві та вказав на необхідність продовжувати цю роботу, зберігаючи при цьому централізовану планову основу. Рівноправність національностей,

як принцип організації і діяльності Радянської соціалістичної держави, безпосередньо пов'язана з принципом демократичного централізму, який організаційно забезпечує проведення в життя принципу рівноправності національностей. Адже демократичний централізм і передбачає залучення трудящих мас різних національностей до управління державою, враховуючи специфічні інтереси, місцеві особливості побуту, мови, культури і господарства народів СРСР при вирішенні всіх питань державного будівництва.

На подальше розширення прав союзних республік були спрямовані рішення VI сесії Верховної Ради СРСР з питань державного будівництва. У зв'язку з цими рішеннями до ведення союзних республік було віднесено законодавство про влаштування судів союзних республік, прийняття цивільного, кримінального та процесуального кодексів. Союзним республікам надано право самостійно розв'язувати питання областіного та крайового адміністративно-територіального устрою.

Подальше розширення прав союзних та автономних республік передбачають постанови лютого пленуму ЦК КПРС (1957 року) та рішення VII сесії Верховної Ради СРСР по доповіді тов. М. С. Хрущова «Про подальше вдосконалення організації управління промисловістю і будівництвом».

Подальше розширення прав промисловістю і будівництвом дозволить республіканським, крайовим та областним органам значно поширити свій вплив на керівництво і дальший розвиток всієї промисловості і будівництва.

В рішеннях XX з'їзду КПРС і дальших рішеннях партії та уряду підкреслена лінія на зміцнення ленінського принципу демократичного централізму, всебічне врахування життєвих потреб соціалістичних націй, максимальне задоволення матеріальних потреб усіх народів СРСР шляхом подальшого поліпшення справи планування та централізації керівництва в загальних питаннях при децентралізації оперативних функцій, що безпосередньо зв'язані з розширенням ініціативи самих республік.

Все це спрямовано на підвищення ініціативи органів управління республік, які на місцях в повній мірі можуть враховувати свої конкретні особливості, пов'язані з економікою, побутом, національним складом, культурою, щоб ще повніше і всебічно задовольняти зростаючі вимоги своїх народів.

Всі заходи партії та уряду, спрямовані на розширення прав союзних республік, є новим важливим кроком у практичному розв'язанні національного питання в СРСР, у подальшому розгортанні радянського демократизму, у розвитку та зміцненні нашої багатонаціональної Соціалістичної держави.

В цьому не можна не бачити перемоги ленінської національної політики Комуністичної партії.

Нещодавно відбувся громадський огляд першого документального фільму студії Уральського політехнічного інституту ім. С. М. Кірова «Студенти УПІ на ланах Алтаю та Уралу». Фільм знятий під час праці студентів на збиранні врожаю в колгоспах та радгоспах Алтаю та Свердловської області. На Свердловській кіностудії фільм озвучено.

«За индустриальные кадры».

Студенти фізмату Киргизького університету встановили тісний зв'язок з молоддю заводу імені Фрунзе.

Майже всі курси провели експерсії на завод, під час яких ознайомились з його людьми, з заводським життям. А в університеті побували кадрові робітники заводу. В приміщенні заводського клубу відбувся виступ студентської художньої самодіяльності. Робітники і студенти на початку травня провели спільну майівку.

«Путь к знаниям».

Комсомольці Ленінградського університету вирішили допомогти учням шкіл робітничої молоді успішно скласти екзамен на атестат зрілості.

Студент III курсу математико-механічного факультету Євген Григор'єв читає лекції з математики робітникам одного з заводів. Студенти-математики бажать допомогти своїм учням стати по-справжньому культурними людьми. Вони планують спільні культпоходи до театрів, екскурсій в музеї.

«Ленинградский университет».

Видатний художник

Громадськість країни відзначила сторіччя з дня смерті видатного російського художника, талановитого портретиста В. А. Тропініна.

На виставці, що влаштована в ЦНБ, представлені статті і монографії про життя і діяльність художника, репродукції його кращих творів. Серед них — портрети Пушкіна, Брюллова, автопортрет, портрет сина, «Кружевниця», «Девушка-українка», «Старик-нищий» та ін.

Четверте місце

23 травня закінчилась міжвузівська першість з легкої атлетики.

На четверте місце, випередивши медичний інститут, автошляховий, будівельний та інші вийшла команда університету. Цією перемогою вона в значній мірі зобов'язана молодому спортсмену, студенту I курсу радіофізичного факультету Геннадію

ГОВОРЯТЬ НАШІ ГОСТІ

ХОРОШЕ ВРАЖЕННЯ

Наукове студентське товариство і члени гуртків економічного факультету багато і старанно попрацювали протягом року. Про це говорять змістовні доповіді, винесені на конференцію. Теми доповідей актуальні, важливі і розроблені, на мою думку, глибоко. Так, доповіді студенток Сірченко та Каурової ґрунтуються на конкретних матеріалах заводів міста. Тому й цікаво було їх слухати.

Приємно, що доповіді на економічному факультеті, як правило, жваво обговорювалися. Це свідчить про те, що учасники конференції активно

Зокрема, для мене цікавим було трактування розходження радянських та чеських економістів в оцінці буржуазно-демократичної і соціалістичної революції в Чехословаччині. Цікаві також були матеріали про кооперування сільського господарства в Китаї та інші.

Я одержала велике задоволення від участі в роботі студентської наукової конференції економічного факультету.

С. ДРОЗЮК,

В 161 кімнаті на Шатилівці брудно

Коли широким фронтом іде підготовка до екзаменаційної сесії, завжди кажуть про гуртожитки. Як підготуватися до відповідального часу складання екзаменів гуртожиток, дуже важливо. Адже так необхідні кожному студенту і спокійний відпочинок, і сприятливі умови для занять.

Нещодавно комісія профкому провела чергове обслідування гуртожитків. Перевіряли все, в тому числі чистоту і порядок в кімнатах. Треба зазначити, що результати взагалі непогані.

Особливо порадував гуртожиток по площі Держинського, 12, — чистота, квіти, зручна для життя студента обстановка.

На Шатилівці та по вул. Артема в кімнатах дівчат в основ-

ному чисто, затишно. Просто, по-домашньому живуть студентки історичного факультету в кімнаті № 123 (по вул. Артема) Люда Севастьянова, Ніна Жукова, Ольга Коваленко та ін. в 93 кімнаті на Шатилівці. Таких прикладів багато.

Але багато й інших. В кімнатах хлопців, як наприклад, у 161 на Шатилівці, брудно, некриво, незатишно.

Студками гуртожитку вже сьогодні повинні зробити все, щоб кімнат типу 161 не було.

В усіх гуртожитках працюють радіоузли. Вони б могли подати значну допомогу і в організації режиму життя під час сесії, і в боротьбі за чистоту і порядок в ці відповідальні дні.

Н. СОПЛЕНКОВА.

Вчений муж

Студент V курсу фізико-математичного факультету, дипломник кафедри фізики твердого тіла Шейнерт не по-студентськи ставиться до праці вбиральниць. Неввічливо поводить з ними. Залишаючи після роботи купу сміття, ніколи не прибирає.



— Моя справа — наука, а сміття — мене не стосується.
Це — ваша справа.

Первинна організація товариства Червоного Хреста університету повинна працювати

Завданнями товариства Радянського Червоного Хреста, як підкреслюється в статуті товариства, є — «залучення широких мас трудящих до справи зміцнення санітарної оборони СРСР, а також подання допомоги особам, що потерпіли від воєнних дій або стихійного лиха». Товариство проводить активну пропаганду медичних та гігієнічних знань серед населення, проводить масову санітарну підготовку населення та учнів і т. ін.

Радянський Червоний Хрест — надійний помічник установ охорони здоров'я в проведенні санітарно-освітньої роботи серед населення. Проводить товариство і велику міжнародну діяльність, бере активну участь у боротьбі за зміцнення справи миру в усьому світі, за розвиток дружніх міжнародних зв'язків.

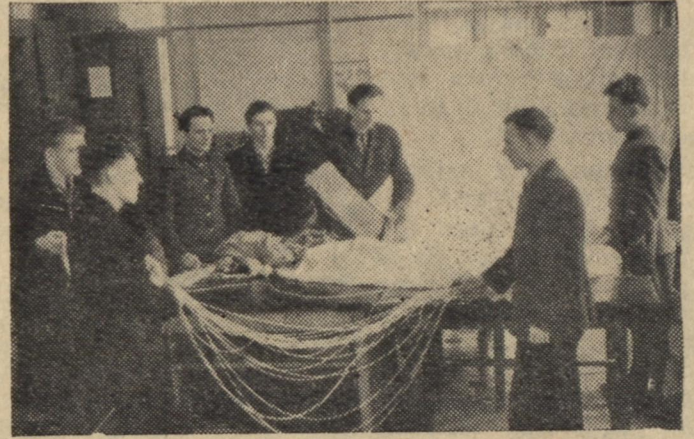
Але, як не дивно, в такому великому вузі, як Харківський університет, ні партійна, ні профспілкорова, ні комсомольська організації не приділяють ніякої уваги роботі первинної організації товариства. Членством у товаристві Червоного Хреста в Харківському університеті охоплені лише 34,5% з складу студентів та професорсько-викладацького і адміністративного персоналу.

Комітет первинної організації товариства, обраний ще в 1955 р. в складі 9-ти чоловік, фактично розпався. Щорічно первинна організація держуніверситету одержує від районного комітету планові завдання, які систематично не виконуються. Навіть членські внески не зібрані. Для корінного поліпшення роботи первинної організації товариства Червоного Хреста в держуніверситеті необхідно, щоб цим питанням негайно зацікавилась громадськість університету. Адже важко переоцінити важливість роботи цієї організації.

А. РУСАНОВА,
начальник оргмасового відділу Харківського обкому товариства Червоного Хреста.

Без жодної „трійки“

Цього року студенти IV курсу хімічного факультету їдуть на виробничу практику. Тому сесію вони розпочали раніш. Вже складено перший екзамен — політичну економію, і складено блискуче. З 54 чоловік 18 одержали відмінні, а інші — хороші оцінки. Особливо глибокі знання виявили Олейнікова, Изюмцев, Іванченко та ін.



На заняттях парашутного гуртка.

ГАНЬБА ЇМ!

Нещодавно на стадіоні «Динамо» відбувались цікаві змагання — особиста командна першість вузів і технікумів Харкова з легкої атлетики.

Всі колективи були поділені на три групи. Університет виступав в першій групі найсильніших дев'яти вузів. Разом з нами на доріжках стартували учасники 3 і 4 Всесвітніх ігор молоді і студентів, чемпіони ДСТ «Локомотив», рекордсмени та чемпіони міста.

В боротьбі з такими супротивниками ми помітно поліпшили свої результати. Адже не дарма рекордсмен Харкова майстер спорту т. Ярмо сказав, що легка атлетика пробуджується в університеті.

Так, Єрмаков пробіг 100 метрів за 11,2 секунди; так, Ільїнський, стартуючи лише в другий раз на 400 метрів, показав відмінний результат: 52,2 сек. Юрій Гуляев за 3 години зумів виконати 2 розряди — на 800 і на 5000 метрів.

Але... даремно викликав суддя на старт О. Диковського, даремно у стрибковому секторі шукали І. Кравчука. Вони не з'явилися на змагання. На жаль, неважко на змагання стала звичайною в нашому університеті. Завдяки окремим студентам, що ставлять себе вище за колектив, не розуміють, що таке честь і обов'язок, — команда ХДУ вважається однією з неорганізованих і недисциплінованих.

Такі студенти стоять осторонь

від комсомольського життя, не хвилюються за честь університету, а одержавши високе право брати участь у змаганнях, вони не тільки не користуються ним, але й заважають взяти участь іншим. Відсутність О. Диковського (геологічний факультет), І. Кравчука (філологічний факультет), Г. Бичкової (радіофізичний факультет) в першій же день відкинула нашу команду на останнє місце.

Лише великим напруженням сил команди вдалося вийти на наступний день на шосте місце. Але немає В. Кудієнко (географічний факультет) університет знову позаду.

Недисципліновані вчинки деяких студентів, які приводять до поразки університетської команди, сильніш за всіх б'ють по молодій секції легкої атлетики, а комітет комсомолу, кафедра фізвиховання, декани факультетів не звертають уваги на те, що університет програє на всіх серйозних змаганнях, програє з-за розпаду дисципліни.

Невже ж знов людина, що зробила таку прикрийсть, не буде притягнена до відповідальності комсомольською організацією, невже ж кафедра фізвиховання буде продовжувати спокійно дивитися на ці неспортивні досягнення?

За дорученням учасників першості В. АНУФРІЄНКО,
Ю. ЄГОРШИН,
О. МОЙСЄЄНКО.

Наша планета — Земля — живе різноманітним, яскравим життям. З усіх боків її оточує повітряна оболонка — атмосфера, на дні якої і проходить наше життя. В атмосфері зароджуються та розпадаються великі вихрі — циклони та антициклони, які викликають зміни погоди. Могутні ріки течуть по суші. Вічно вирують океани, які омивають земну поверхню.

Першоджерелом різноманітних геофізичних процесів являється поступання до нас сонячної радіації. Ми одержуємо тільки одну 2-мілиардну частину сонячної термоядерної радіації, але й це становить велику енергію, яка не використовується. Одного проценту радіації Сонця, що припадає на поверхню пустелі Сахари, при повному його використанні було б достатньо, щоб замінити всі механічні двигуни в усіх країнах світу.

Для детального вивчення впливу Сонця треба вести спостереження на поверхні всієї земної кулі. Для цього вчені всіх країн об'єднуються і в певні роки працюють за єдиним планом у багатьох місцях.

На міжнародному з'їзді геофі-

зиків у 1952 році було вирішено провести за єдиною програмою з 1 липня 1957 року по 31 грудня 1958 року Міжнародний геофізичний рік. Саме цей період проведення досліджень обрано тому, що на цей час припадає максимум сонячної активності.

Такого грандіозного заходу ще не знала історія науки. Ініціатор — Міжнародна Рада наукових союзів, що знаходиться у системі ООН.

Дослідження будуть проводити вчені 50 країн з галузі метеорології, земного магнетизму, вивчення полярного снігу, фізики іоносфери, вивчення сонячної активності, вивчення коливаний широт, визначення часу, довготи, океанографії, сейсмології, вивчення космічних променів і т. ін.

До проведення спостережень притягується біля 35000 метеорологічних станцій, 860 комплексних станцій (з них 120 у нашій країні) і ряд спеціальних експедицій. Обробка зібраних матеріалів буде проводитись на

сучасних електронних машинах до 1960 року. Наслідки роботи будуть видані 4-ма мовами — англійською, французькою, російською та іспанською. Від СРСР візьмуть участь біля 300 обсерваторій та інститутів. Основною нашою експедицією є антарктична з базою у селищі Мирний та ряд материкових станцій.

У тяжких умовах Антарктики, при температурі до 70 градусів холоду розгорнута велика наукова робота. Усі спостереження проводяться у погоджені дні і періоди. Встановлюються так звані «світові дні» і спеціальні періоди спостережень. На протязі «світових днів» (по 3 в кожному місяці) одночасно на всій земній кулі ведуться спостереження за розширеною програмою. Крім цього, один раз на 3 місяці на протязі 10 днів поблизу рівнодення та сонцестояння будуть вестися послені спостереження.

У випадку надзвичайно ціка-

вих явищ за сигналом «Будь готовий» почнуться спеціальні спостереження на всій земній кулі.

Найбільшу кількість спостережень буде організовано вздовж меридіанів 10° і 14° східної довготи та 70° західної.

Вивчення атмосфери провадитиметься не тільки радіозондами, але й ракетами. Спочатку ракету до 20 кілометрів у висоту підніме повітряний шар, а потім вона автоматично досягне висоти до 100 кілометрів. В ній буде 16 кг вантажу різних приладів. Від Арктики до Антарктики буде випущено до 100 таких ракет.

Найбільш цікавим буде випуск штучного супутника Землі. Для його запуску буде використано 3 ракети. Перша підніме його на 60 км і надасть йому швидкість 8 тис. км за годину. Друга — ще на 200 км і надасть йому швидкість вже в 20 тис. км за годину. Остання ракета закине супутника на його орбіту навколо Землі із швидкістю 30 тис. км за годину. Його розмір — трохи більший за баскетбольний м'яч. Вага — біля 10 кг. За 90 хвилин супутник буде обертатися навколо Землі. Через декілька днів внаслідок тертя він спуститься

в більш густі шари атмосфери і згорить як метеор. Його можна буде побачити з Землі. Для кращої видимості супутника пофарбують у білий колір.

У роботі по проведенню Міжнародного геофізичного року беруть участь і харківські вчені. Університетська обсерваторія буде вивчати зміни широт та довгот, а також вести спостереження за сонячною активністю. Географи та геофізики університету й гідрометтехнікум будуть вести спостереження за полярними снігами та сріблястими хмарами, проводити в горах Західного Кавказу спостереження за режимом льодовиків. Вчені політехнічного інституту провадитимуть іоносферні дослідження, а також спостереження за розповсюдженням радіохвиль. Загальне керівництво роботою харківських вчених здійснює академік М. П. Барабашов.

Г. ДУБІНСЬКИЙ,
доцент, кандидат географічних наук.

Редактор В. БУДНІКОВ.

БЕСІДИ ВЧЕНИХ

Міжнародний геофізичний рік